

Αθήνα, 22 Μαΐου 2023

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37, Μαρούσι
&
Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Αναστασίου Τσόχα 36, Αθήνα

ΥΠΟΨΗ:

- 1) Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων
κυρίας Νίκης Κεραμέως,
- 2) Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων
κυρίας Ζωής Μακρή,
- 3) Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων
κυρίου Άγγελου Συρίγου,
- 4) προέδρου του ΙΕΠ
κυρίου Ιωάννη Αντωνίου
- 5) αντιπροέδρου του ΙΕΠ
κυρίου Γεωργίου Μπαραλή

Αξιότιμη κυρία Νίκη Κεραμέως,
Αξιότιμη κυρία Ζωή Μακρή,
Αξιότιμε κύριε Άγγελε Συρίγο,
Αξιότιμε κύριε Ιωάννη Αντωνίου,
Αξιότιμε κύριε Γεώργιε Μπαραλή,

Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι,
Το Υπουργείο Παιδείας, σε συνέχεια των με αριθμούς 160159/ΓΔ4/23.12.2022 (Φ.Ε.Κ.

Τεύχος Β' 6712/23.12.2022, 497/ΓΔ4/03.01.2023 (Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β' 4/04.01.2023), 45357/Δ2/20.04.2023 (Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β' 2592/21.04.2023) και 45358/Δ1/20.04.2023 (Φ.Ε.Κ. Τεύχος Β' 2593/21.04.2023) Υπουργικών Αποφάσεων εξέδωσε την υπ' αριθμόν 46978/ΓΔ4/25.04.2023 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων (Μ.Δ.Β) και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων (Ψ.Β.Δ.Β.), σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 84 του Ν. 4823/2021 (Α' 136).

Η παραπάνω Πρόσκληση και οι προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις φιλοδοξούν να εφαρμόσουν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση τον θεσμό του πολλαπλού σχολικού βιβλίου, δηλαδή της ύπαρξης περισσότερων του ενός σχολικών βιβλίων, μεταξύ των οποίων κάθε σχολείο θα επιλέγει ένα για τη χρήση κατά τη διδασκαλία του αντίστοιχου μαθήματος.

Δηλώνουμε εξαρχής ότι τόσο οι άμεσα ενδιαφερόμενοι ως προς την Πρόσκληση εκδότες όσο και ο κλάδος των εκδοτών γενικότερα είμαστε από δεκαετίες υπέρ του συστήματος του πολλαπλού βιβλίου και χαιρετίζουμε καταρχάς αυτή την απόφαση του Υπουργείου Παιδείας.

Για να στεφθεί όμως με επιτυχία μια τέτοια προσπάθεια, πρέπει να εξασφαλίζονται οι εξής προϋποθέσεις:

- 1) Ο σχεδιασμός του πολλαπλού βιβλίου, όπως συμβαίνει στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες, να λειτουργεί στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού συστήματος στο οποίο επιδιώκεται και εξασφαλίζεται η ελεύθερη δημιουργία και πρωτοβουλία εκπαιδευτικών και μαθητών, το γενικότερο ενδιαφέρον της κοινωνίας για την εκπαίδευση, η υιοθέτηση παιδαγωγικών στόχων που αποβλέπουν στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή, τόσο όσον αφορά τη διανοητική ανάπτυξη, την κριτική σκέψη και την αγάπη για τη γνώση, όσο και τη συναισθηματική ανάπτυξη, την καλλιέργεια καλλιτεχνικής ευαισθησίας και άλλα στοιχεία που χαρακτηρίζουν μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, αλλά και στόχων που συνδέουν την εκπαίδευση με την κοινωνία.
- 2) Ο σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ή άλλης ιδιοκτησίας αυτών που εμπλέκονται στη διαδικασία παραγωγής των βιβλίων.
- 3) Η αρχή της ανταποδοτικότητας, που διέπει κανονικά όλες τις συμβάσεις του δημοσίου με φορείς της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.
- 4) Οι όροι της Πρόσκλησης σε σχέση με το εύρος και με τις δυσκολίες των απαιτήσεων του έργου να κινούνται στο πλαίσιο των δυνατοτήτων που ρεαλιστικά υπάρχουν.

Δυστυχώς, όπως παρακάτω θα αναλύσουμε, καμία από τις παραπάνω προϋποθέσεις δεν πληρούται.

Ο σχεδιασμός του πολλαπλού βιβλίου

Το πολλαπλό βιβλίο, όπως λειτουργεί σε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα, επιτρέπει να χρησιμοποιηθούν νέες μέθοδοι, να δοθεί ευκαιρία στους δημιουργούς να εφαρμόσουν ιδέες στις οποίες έχουν καταλήξει με βάση την πείρα τους. Επιτρέπει ακόμα τη διαφορετικότητα του ενός βιβλίου από το άλλο, υπό την έννοια ότι μπορεί ένα βιβλίο να καλύπτει διαφορετικές ανάγκες από ένα άλλο για το ίδιο μάθημα,

ανάλογα με το κοινό των μαθητών στο οποίο απευθύνεται. Επίσης, το σύστημα του πολλαπλού βιβλίου αποδέχεται ότι κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να έχει έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης των μαθητών του, ο οποίος ταιριάζει περισσότερο με κάποιο από τα υπάρχοντα βιβλία, και ως εκ τούτου καταλήγει να επιλέγει ένα από τα διαθέσιμα σχολικά βιβλία, ανάλογα με τη νοοτροπία του και την ψυχοσύνθεσή του ή τις ιδιαιτερότητες των μαθητών του. Με λίγα λόγια, το πολλαπλό βιβλίο αφήνει μια ελευθερία αυτενέργειας και δημιουργίας. Τα ανωτέρω δυστυχώς δεν εξασφαλίζονται με την παρούσα Πρόσκληση του Υπουργείου Παιδείας, καθώς εδώ έχουμε ένα αυστηρότατο αναλυτικό πρόγραμμα, αυστηρότατες οδηγίες για τη συγγραφή των βιβλίων (π.χ. αριθμός σελίδων, σχήμα του βιβλίου, συγκεκριμένες γραμματοσειρές και μεγέθη γραμμάτων και άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά, που είναι απολύτως δεσμευτικά).

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Βασική αρχή των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ότι ο πνευματικός δημιουργός σε κάθε μεταβίβαση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να αμείβεται με τρόπο ανάλογο του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού δικαιώματος και με αμοιβή που θα είναι σύμφωνη με το Νόμο και θα ορίζεται με απόλυτη ακρίβεια, τόσο ως προς το ποσό που θα λάβει όσο και ως προς τον χρόνο καταβολής του σχετικού ποσού.

Δυστυχώς, με βάση τους όρους της Πρόσκλησης, όπως θα εξηγηθεί κατωτέρω, δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί με απόλυτη ακρίβεια η σχέση εκδότη και συγγραφικής ομάδας ως προς την αμοιβή και μάλιστα –πράγμα που είναι και το σπουδαιότερο– είναι πιθανό να μην υπάρξει καμία αμοιβή για την εργασία των συγγραφέων, εφόσον ο εκάστοτε υπουργός Παιδείας δύναται να αναβάλλει ή να ματαιώσει ή να ακυρώσει σε οποιοδήποτε στάδιο την όλη διαδικασία δημιουργίας του Μ.Δ.Β. και της Ψ.Β.Δ.Β., δηλαδή το σύστημα του πολλαπλού βιβλίου το οποίο καθιερώνεται με τις προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις και την Πρόσκληση.

Αλήθεια, σε ποια χώρα του κόσμου το κράτος αναθέτει μια εργασία σε κάποιον και έχει το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή να άρει την ανάθεσή του και να μην αποζημιώσει αυτόν στον οποίο ανέθεσε την εργασία;

Όμως, εκτός του περιουσιακού δικαιώματος η Πρόσκληση και οι προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις φαίνεται να αγνοούν την ύπαρξη ηθικού δικαιώματος επί των πνευματικών έργων, το οποίο είναι αμεταβίβαστο. Για παράδειγμα, σε αυτές δηλώνεται ότι, με το συμφωνητικό που θα προκύψει, το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο αποκτά όλα τα δικαιώματα επί των έργων που θα υποβληθούν και θα εγκριθούν, έχει το δικαίωμα να μη χρησιμοποιεί κάποιο έργο, δηλαδή ένα εγκεκριμένο σχολικό βιβλίο, ενώ από την άλλη δεν δηλώνεται ότι στην περίπτωση αυτή όλα τα δικαιώματα επιστρέφουν σε αυτούς που τους τα παραχώρησαν. Ωστόσο, μία από τις βασικές εξουσίες του ηθικού δικαιώματος είναι η εξουσία που έχει ο πνευματικός δημιουργός για τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό (δημοσίευση) (Ν. 2121/1993, άρθρο 4, παράγρ. 1), πράγμα που σημαίνει ότι έχει την απαίτηση το έργο του να είναι προσιτό στο κοινό και η χρήση του να έχει πλήρως καθορισθεί από αυτόν. Εξ αυτού έπεται ότι, εφόσον το Υπουργείο δεν χρησιμοποιεί κάποιο έργο, αυτομάτως τα δικαιώματα τα οποία

απέκτησε επιστρέφουν σε αυτόν που τους τα παραχώρησε.

Μία άλλη εξουσία του ηθικού δικαιώματος είναι η απαγόρευση κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό (στο ίδιο άρθρο ως ανωτέρω). Και αυτήν την υποχρέωση του νόμου σε πολλά σημεία η Πρόσκληση φαίνεται να την παραβαίνει, παρέχοντας στο Υπουργείο Παιδείας τη δυνατότητα τροποποιήσεων, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των πνευματικών δημιουργών.

Άλλο σοβαρό θέμα σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα είναι η χρησιμοποίηση από τις συγγραφικές ομάδες έργων τρίτων (π.χ. μεταφράσεων έργων, εικαστικού και φωτογραφικού υλικού κτλ.). Όλα τα παραπάνω προστατεύονται από τη νομοθεσία και του ελληνικού κράτους και των άλλων χωρών, πράγμα το οποίο καθιστά σε μερικές περιπτώσεις αδύνατη, για οικονομικούς αλλά και άλλους λόγους, τη χρησιμοποίησή τους με τους όρους της Πρόσκλησης. Εξάλλου, η κοστολόγηση των έργων από την επιτροπή κοστολόγησης φαίνεται να αγνοεί τις σχετικές δαπάνες.

Το περιεχόμενο των προτεινόμενων συμβάσεων

Βασική αρχή της συνεργασίας του Δημοσίου με ιδιωτικούς φορείς είναι ότι το πρώτο αναθέτει στους δεύτερους την εκτέλεση μίας δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που το ίδιο αποκλειστικά και μονομερώς θέτει, με αντάλλαγμα μία προσυμφωνημένη αμοιβή, η οποία καλύπτει κατ' αναγκαιότητα το κόστος υλοποίησης και ένα εύλογο κέρδος. Η διαδικασία σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις περιλαμβάνει μειοδοτικό Διαγωνισμό, ώστε το Δημόσιο να θέσει την εκ μέρους του προϋπολογισθείσα αξία και οι ανάδοχοι να θέσουν προσφορές κατώτερες αυτής. Στην προκειμένη περίπτωση το Υπουργείο Παιδείας δεν έκανε διαγωνισμό, ζητώντας τεχνικές και οικονομικές προσφορές από τους ενδιαφερομένους. Αντίθετα, όρισε κατά το δοκούν ένα ποσό, το οποίο δικαιολογεί με βάση κάποια κριτήρια κοστολόγησης που συνέταξε. Μάλιστα, το ποσό αυτό δεν καταβάλλεται με την παράδοση του έργου και τη μεταβίβαση προς το Δημόσιο όλων των επ' αυτού δικαιωμάτων, αλλά σε ένα αόριστο και αβέβαιο χρονικό διάστημα, εντός του οποίου όμως ο εκάστοτε ανάδοχος θα εξακολουθεί να επιβαρύνεται με το κόστος των δαπανών που δεν έχουν καλυφθεί και κυρίως με τη δαπάνη χρηματοδότησής του (π.χ. επιτόκια δανεισμού και τοκοχρεωλυτικές δόσεις), η οποία καθίσταται αναγκαία και υποχρεωτική εκ μόνου του λόγου ότι ο ανάδοχος υλοποιεί το έργο χωρίς να έχει καταβληθεί προς αυτόν το οιοδήποτε ποσό. Ακόμα και έτσι όμως οι κοστολογήσεις στις οποίες μονομερώς και εκ των προτέρων προέβη το Δημόσιο, είναι υπολειμματικές και δεν ανταποκρίνονται βάσει καμίας υπολογιστικής μεθόδου στο κόστος απόκτησης δικαιωμάτων τρίτων, στο κόστος των συγγραφικών ομάδων και στο κόστος εντέλει υλοποίησης του αντικειμένου της σύμβασης. Ακόμα, και για τη δημιουργία των Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων, τα οποία αποτελούν νέο αντικείμενο στη διαδικασία δημιουργίας σχολικών βιβλίων οι προβλεπόμενες από τις κοστολογήσεις του Υπουργείου Παιδείας αμοιβές είναι πενιχρές, ενώ, αφενός ελλείπουν οι ειδικοί του αντικειμένου αυτού, αφετέρου να απαιτείται μία διακριτή παραγωγική διαδικασία, η οποία μάλιστα εμφανίζει μεγαλύτερο κόστος σε σχέση με τη συνήθη. Σε καμία δε από τις παραπάνω παραγωγικές διαδικασίες δεν εφαρμόζεται εύλογο εργολαβικό κέρδος του αναδόχου ούτε λαμβάνεται υπόψη το κόστος του

δανεισμού για την υλοποίησή τους.

Όλα τα παραπάνω εκφράζουν τις αληθείς προθέσεις του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο φαίνεται να θεωρεί ότι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία δεν πρέπει να αποβλέπουν στο να αμειφθούν, αλλά απαιτείται να προσφέρουν την εργασία τους με αντάλλαγμα τη φήμη («το ονόρε») που θα αποκτήσουν και τον εμπλουτισμό του βιογραφικού τους! Είναι βέβαιο ότι δεν διέπει μια τέτοια νοοτροπία τις άλλες συμβάσεις που κάνει το δημόσιο με επιχειρηματίες, αλλά και γενικότερα μια τέτοια νοοτροπία δεν είναι αποδεκτή, σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα των νόμων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Δυστυχώς όμως δεν σταματά εδώ η απαξίωση των συγγραφέων και των εκδοτών η οποία εκφράζεται στις προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις και στην Πρόσκληση. Στο κείμενο της υπεύθυνης δήλωσης που καλούνται να υποβάλουν τόσο τα νομικά όσο και τα φυσικά πρόσωπα μαζί με την αίτηση συμμετοχής τους, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και:

α) η παράγραφος 3 («*Δεσμεύομαι ότι θα παραδώσω το διδακτικό βιβλίο για το οποίο έχω δηλώσει συμμετοχή, εμπρόθεσμα και σύμφωνα με όλους τους όρους και τις αναλυτικές προδιαγραφές που περιγράφονται στην ως άνω Πρόσκληση και τα παραρτήματά της τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής*») και

β) η παράγραφος 4 («*Παραιτούμαι από κάθε δικαίωμα αποζημίωσης που απορρέει από οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, ιδίως λόγω αναβολής, ματαίωσης ή ακύρωσης της διαδικασίας δημιουργίας Μητρώου Διδακτικών Βιβλίων βάσει της υπ' αριθμ. 46978/ΓΔ4 Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος*»).

Από τις παραπάνω παραγράφους συνάγεται ότι ο εκδότης με την αίτησή του είναι υποχρεωμένος εντός ενδεκαμήνου (11μήνου) από τη δημοσίευση της Πρόσκλησης να παραδώσει τα διδακτικά βιβλία πλήρη. Αυτό αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση που για διάφορους λόγους δεν κατορθώσει να περατώσει τα διδακτικά βιβλία έγκαιρα, πράγμα που, για παράδειγμα, θα μπορούσε να συμβεί, αν οι συγγραφείς για προσωπικούς λόγους κωλύονται να τα αποπερατώσουν ή αν διαφωνήσουν μεταξύ τους και λύσουν τη συνεργασία τους ή για άλλους λόγους.

Το χειρότερο όμως είναι το περιεχόμενο της παραγράφου 4, η οποία, με απλά λόγια, δίνει το δικαίωμα στον εκάστοτε υπουργό να καταργήσει τη διαδικασία δημιουργίας Μ.Δ.Β. σε οποιοδήποτε στάδιο, χωρίς να γεννάται υποχρέωση του δημοσίου να καταβάλει καμία αποζημίωση. Επίσης, στην Πρόσκληση αναφέρεται ότι μετά την έγκριση ενός Διδακτικού Πακέτου δύναται το Υπουργείο Παιδείας να προβεί σε απένταξή του από το Μ.Δ.Β. και ως εκ τούτου να στερήσει από τον ανάδοχο το δικαίωμα διεκδίκησης του ποσού που προβλέπεται ως Τιμή Αναφοράς.

Με απλά λόγια, αυτό σημαίνει ότι μπορεί να εργαστούμε για ένδεκα μήνες, οι συγγραφείς συγγράφοντας και οι εκδότες οργανώνοντας το έργο, οι εκδότες να προβούν σε δαπάνες και στο τέλος να μην υπάρχει καμία ανταπόδοση ή να υπάρχει δυσανάλογα μικρή ανταπόδοση τόσο για τους συγγραφείς όσο και για τους εκδότες. Όλα τα παραπάνω προσκρούουν στη λογική και στις αρχές δικαίου. Με κανένα άλλον κλάδο της οικονομίας το δημόσιο δεν κάνει τέτοιες συμφωνίες.

Τέτοιοι όροι μάς κάνουν να πιστεύουμε ότι το Υπουργείο Παιδείας αντιμετωπίζει τους εκδότες και τους συγγραφείς σαν ένα εξαθλιωμένο πνευματικό προλεταριάτο, το οποίο μπορεί να εκμεταλλεύεται χωρίς κανένα ενδοιασμό!

Αλλά ας δούμε τα πράγματα εξαρχής. Ποια είναι η διαδικασία που προβλέπεται σε όλες τις άλλες αναθέσεις του δημόσιου; Το δημόσιο προκηρύσσει έναν διαγωνισμό για την παραγωγή ενός έργου και οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν τις προτάσεις τους. Στη συνέχεια το δημόσιο επιλέγει μία από τις προτάσεις και ο ανάδοχος ξεκινάει την υλοποίηση του έργου, ενώ το δημόσιο παρακολουθεί το έργο, ώσπου να ολοκληρωθεί η διαδικασία, και καταβάλλει σταδιακά τα σχετικά χρηματικά ποσά, ανάλογα με την πρόοδο του έργου.

Αντίθετα, με αυτό που προτείνει η εν λόγω Πρόσκληση μοιάζει σαν να ζητάει το δημόσιο από έναν κατασκευαστή να κατασκευάσει μία γέφυρα, χωρίς αυτό να έχει καμιά υποχρέωση να καταβάλλει ορισμένα ποσά ενδιάμεσα και, αφού κατασκευαστεί η γέφυρα, να μην την εγκρίνει και να μην καταβάλει καμιά αποζημίωση, ή να την εγκρίνει και στη συνέχεια να άρει την έγκρισή του. Διότι, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις και την Πρόσκληση, η εκάστοτε ομάδα εκδότη και συγγραφέων θα εργαστεί για ένδεκα (11) μήνες, ετοιμάζοντας ένα έργο, το οποίο μετά το ενδεκάμηνο θα αξιολογηθεί από μία επιτροπή αξιολόγησης που μπορεί να το απορρίψει. Οπότε, η ομάδα που εργάστηκε δεν δικαιούται να λάβει καμιά αποζημίωση. Και, όπως αναφέραμε παραπάνω, ασχέτως της έγκρισης ή της μη έγκρισης, ο εκάστοτε υπουργός μπορεί να ματαιώσει κάθε διαδικασία, απαλλάσσοντας το δημόσιο από την υποχρέωση καταβολής οποιασδήποτε αμοιβής σε όσους έχουν εργαστεί. Επιπλέον, έχει και τη δυνατότητα να απεντάξει από το Μ.Δ.Β. ένα Διδακτικό Πακέτο, αφαιρώντας έτσι τη δυνατότητα να φτάσει η αμοιβή του αναδόχου στο ποσό που ορίζει η Τιμή Αναφοράς του εν λόγω Διδακτικού πακέτου. Τα σχόλια που μπορεί κανείς να κάνει για τα παραπάνω είναι αυτονόητα.

Η ρεαλιστικότητα της διαδικασίας

Σε επιστολές που είχαν αποστείλει κατά το παρελθόν ορισμένοι από εμάς, όταν ανακοινώθηκε το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα δημιουργηθεί το σύστημα του πολλαπλού βιβλίου καθώς και η αντίστοιχη διαδικασία, είχαμε διατυπώσει πολλές επιφυλάξεις για την επιτυχία αυτού του εγχειρήματος. Η πρώτη αντίρρησή μας αφορούσε το μέγεθος του συνολικού έργου. Πρόκειται για περίπου 190 Διδακτικά Πακέτα, τα οποία προβλέπουν στοιχεία ως ένα σημείο καινούρια για την εκπαιδευτική κοινότητα και αυτά απαιτείται να παραχθούν εντός του ασφυκτικά μικρού διαστήματος των ένδεκα (11) μηνών από τη δημοσίευση της Πρόσκλησης (κατ' ουσίαν σε διάστημα πολύ μικρότερο των ένδεκα μηνών, αφού παρήλθε ήδη χρόνος από την έκδοση των κανονιστικών πράξεων στις οποίες στηρίζεται η Πρόσκληση και ακολούθως εκδόθηκε η τελευταία, ενώ ο υπολειπόμενος χρόνος ο οποίος ήδη τρέχει είναι ανεπαρκής για την συγκρότηση των συγγραφικών ομάδων, για την επίτευξη των αναγκαίων οικονομικών συμφωνιών, για την οργάνωση των θεμάτων και για όλα τα λοιπά εκκρεμή ζητήματα, σε αυτόν δε παρεμβάλλονται θερινοί μήνες, μήνες αδείας για το προσωπικό, μήνες ανάπαυσης για τους συγγραφείς

κτλ.).

Ιστορικά, αντίστοιχο εγχείρημα είχε γίνει το 2003. Επρόκειτο για τη συγγραφή όχι πολλαπλών βιβλίων, αλλά ενός και μόνο βιβλίου. Όσοι έλαβαν μέρος έχουν τις δυσάρεστες αναμνήσεις εκείνης της προσπάθειας. Ορισμένα από τα εγκεκριμένα βιβλία δεν εκδόθηκαν, αλλά και για όσα εκδόθηκαν η κυκλοφορία τους καθυστέρησε μέχρι 3, 4 και 5 έτη. Αλλά και για πολλά από αυτά που κυκλοφόρησαν ασκήθηκε έντονη κριτική από την εκπαιδευτική κοινότητα, ενώ ορισμένα αποσύρθηκαν. Συστήσαμε να προχωρήσει το Υπουργείο Παιδείας σε σταδιακή εφαρμογή αυτού του συστήματος. Δεν είναι λογικό κάθε 20 χρόνια να αποφασίζει το κράτος να αλλάξει τα σχολικά βιβλία όλα μαζί. Στις ευρωπαϊκές χώρες τα σχολικά βιβλία αλλάζουν σταδιακά κάθε 4 με 5 χρόνια και η συσσωρευμένη πείρα εκδοτών και συγγραφέων αλλά και το γενικό πλαίσιο της εκπαίδευσης εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του συστήματος. Δυστυχώς η πρότασή μας αυτή απερρίφθη.

Ένα άλλο θέμα είναι ότι για τη δημιουργία αυτών των βιβλίων από τις ομάδες εκδοτών και συγγραφέων απαιτούνται ειδικοί συνεργάτες (διορθωτές, επιμελητές, ειδικοί πληροφορικής, εικονογράφοι κ.ά.) οι οποίοι απασχολούνται από τους εκδοτικούς οίκους για τη έκδοση των βιβλίων της συνεχούς ροής. Δεν είναι εύκολο οι εκδότες να βρουν νέους συνεργάτες ούτε μπορούν να εκπαιδεύσουν σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα άλλους.

Επίσης, για την απόκτηση δικαιωμάτων τρίτων απαιτείται ειδικό προσωπικό, προκειμένου να έρθει σε επαφή με δικαιούχους δικαιωμάτων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα, μουσεία και άλλους φορείς).

Τέλος, τονίζουμε ότι οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζει η Πρόσκληση για τη σελιδοποίηση των βιβλίων, για τη μετατροπή τους σε ηλεκτρονικά βιβλία (e-books) και για τη δημιουργία των ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων είναι ιδιαίτερα απαιτητικές, πράγμα που αυξάνει τον αναγκαίο χρόνο για την υλοποίησή τους.

Μία άλλη παράμετρος που δεν έλαβε υπόψη του Υπουργείο Παιδείας είναι η ανάγκη να προσαρμοστεί στο νέο σύστημα και στο περιεχόμενο των νέων βιβλίων η εκπαιδευτική κοινότητα, διδάσκοντες και διδασκόμενοι. Η μαζικότητα όμως της εισαγωγής των νέων βιβλίων στην εκπαίδευση προκαλεί εμπόδια σε αυτό.

Για όλους τους παραπάνω λόγους ζητούμε από το Υπουργείο Παιδείας:

- 1) Να δοθεί παράταση και για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής και για την υποβολή των Διδακτικών Πακέτων, προκειμένου να υπάρξει χρόνος συνεννοήσεων και βελτιώσεων των όρων της Πρόσκλησης, ώστε η όλη διαδικασία να εξορθολογιστεί.
- 2) Να αλλάξει ο τρόπος έγκρισης των Διδακτικών Πακέτων. Ζητούμε η έγκριση ή η απόρριψη να γίνει εξαρχής. Πιο συγκεκριμένα, προτείνουμε να οριστεί ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για να υποβάλει κάθε ενδιαφερόμενος ένα μικρό τμήμα του Διδακτικού Πακέτου που προτίθεται να δημιουργήσει και, εφόσον αυτό εγκριθεί, να υπάρχει δέσμευση εκατέρωθεν και για την ολοκλήρωση του έργου και για μία συμφωνημένη αμοιβή. Επίσης, καλό θα είναι εξαρχής να υπάρχει συνεργασία των συγγραφικών ομάδων και των επιτροπών αξιολόγησης, ώστε οποιεσδήποτε παρατηρήσεις από την επιτροπή αξιολόγησης να λαμβάνονται υπόψη από τους συγγραφείς για τη βελτίωση του Διδακτικού Πακέτου.
- 3) Η αμοιβή να είναι συμφωνημένη και να μην εξαρτάται από το ποσοστό επιλογής

κάθε Διδακτικού Πακέτου από τα σχολεία. Να οριστεί δε συγκεκριμένος χρόνος καταβολής της αμοιβής μετά την τελική έγκριση του Διδακτικού Πακέτου.

- 4) Η διατύπωση της Πρόσκλησης «Παραιτούμαι από κάθε δικαίωμα αποζημίωσής μου που απορρέει από οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, ιδίως λόγω αναβολής, ματαίωσης ή ακύρωσης της διαδικασίας δημιουργίας Μητρώου βάσει της υπ' αριθμ. 46978/ΓΔ4 Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος» και όποια αντίστοιχη υπάρχει στις υπουργικές αποφάσεις να αφαιρεθεί κατά το γράμμα και το πνεύμα της. Να εξεταστεί εκ νέου ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής των αμοιβών-αποζημιώσεων.
- 5) Να γίνει επανακοστολόγηση των Διδακτικών Πακέτων, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, και ιδιαίτερα να κοστολογηθούν οι απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών. Ορισμένες από τις προδιαγραφές αυτές απαιτούν υψηλό κόστος, δυσανάλογο με το λειτουργικό αποτέλεσμα (π.χ. τα βιβλία πρέπει να υποβληθούν και σε μορφή responsive epub, ενώ τα ψηφιακά μαθησιακά αντικείμενα πρέπει να πληρούν ειδικές προδιαγραφές προσβασιμότητας).
- 6) Να υπάρχει πλήρης σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ρητοί όροι παραχώρησης του περιουσιακού δικαιώματος.

Δηλώνουμε ότι, εφόσον δεν ικανοποιηθούν τα παραπάνω αιτήματά μας, δεν θα υποβάλουμε αιτήσεις συμμετοχής στην εν λόγω διαδικασία.

Με εκτίμηση,

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΚΔΟΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ